

PERIPATETIČKE RASPRAVE
SVEZAK III, KNJIGA 6.

Aristotelova suprotstavljanja Platonu
u fiziologiji i njihova rješenja

5

Aristotel je više poruga protiv učitelja izložio u prirodnoj filozofiji, nego u božanskoj, te smo si preduzeli da ih sve raspravimo u ovoj knjizi. U 1. knjizi *Fizike*, u 4. poglavlju, kori Platona jer je postavio kao počela prirode *veliko* i *malo*, kao materiju, a *jedno* kao formu. U 3. knjizi *Fizike*, u 4. poglavlju tvrdi da su *veliko* i *malo* dva beskonačna i da je Platon postavio beskonačno kao bit po sebi i počelo. U 6. poglavlju potvrđuje također da je ono dvoje beskonačno, čerupa to u 4. knjizi *Fizike*, u 2. poglavlju¹, a u 2. knjizi *O nastajanju*, u 3. poglavlju² potvrđuje da je to Platon držao i u *Podjelama*. Isto jasno ponavlja u 1. knjizi *Mudrosti* u 6. poglavlju: »Da su, dakle, počela kao materija: *veliko* i *malo*, a kao supstancija: *jedno*.«

10

15

Što se tiče tog prvog od svih prigovora, u potpunosti niječemo da se ta počela nalaze igdje u Platonovim knjigama; naime, imamo sve njegove knjige, osim nekih *Podjela* koje Aristotel, kako smo upravo rekli, spominje u 2. knjizi *O nastajanju*, u 3. poglavlju i možda u 1. knjizi *O dijelovima*, u 2. poglavlju; no možda su to podjele koje je on izveo u *Sofistu* i u *Državniku* u kojima se ne nalazi ništa takvog o *malom* ili *velikom*.

20

¹ Usp. ARIST. Ph. 209b.33 – 210a.2 Πλάτωνι μέντοι λεκτέον, εἰ δεῖ παρεκβάντας εἰπεῖν, διὰ τί οὐκ ἐν τόπῳ τὰ εἶδη καὶ οἱ ἀριθμοί, εἴπερ τὸ μεθεκτικὸν ὁ τόπος, εἴτε τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ ὄντος τοῦ μεθεκτικοῦ εἴτε τῆς ὕλης, ὥσπερ ἐν τῷ Τιμαίῳ γέγραφεν.

² Usp. ARIST. GC 330b.15 – 17 Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ τρία λέγοντες, καθάπερ Πλάτων ἐν ταῖς διαίρεσεσιν· τὸ γὰρ μέσον μίγμα ποιεῖ.